בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ה', י"ח באלול תשס"ח (18 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

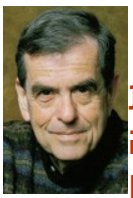
על הפסוקים מפרשת השבוע "כי-תבוא", וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַסְכֵּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ לְעָם לַה' אֱלֹקֶיךָ. וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' אֱלֹקֶיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת-מִצְוֹתָו וְאֶת-חֻקָּיו, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם." [דברים כ"ז 9-10] כותב הרש"ר הירש, "היום הזה! החובה המשותפת לתורה, שהוטלה זה עתה על כל הנמנים עמך, והשמירה המשותפת של התורה, שכולכם הועמדתם על משמרתה – **היא** העושה אותך לעם - ולא קניין הארץ שבעתיד הקרוב, אלא הקניין המשותף של התורה הוא העושה אותך לעם. אפשר שתאבד מן הארץ כדרך שאתה בא לרשתה, אך התורה והתחייבותך הנצחית לשמירתה תישאר קשר נצחי המאחד אותך לעם. ו**קשר זה לא יינתק לעולם**. עובדה זו יוצרת הבדל עמוק בין ישראל לבין כל העמים, ובה טמון הסוד של נצחיות האומה הישראלית. ואותה עובדה יסודית, על כל המסקנות הנובעות ממנה ביחס לעתיד ישראל, היא הנותנת כובד משקל רב-משמעות למשפט "היום הזה נהיית לעם".
אמנם המסקנה הראשונה הנובעת מכך היא –
וְשָׁמַעְתָּ – נאמנות וזהירות קפדנית לקיים את התורה הזאת. בגידה בתורה מסכנת את ישראל, כדרך שבגידה במולדת מסכנת את שאר העמים. והכתוב הזכיר כאן רק את המצוות ואת החוקים ולא את המשפטים (הדברים שהשכל האנושי היה מחייב אותנו לשמור אותם. מג] , כי הוא בא לשלול את ההשקפה הרגילה שקיום המדינה ושלום האומה תלוי רק במשפטים ולא במצוות ובחוקים. [ויש לציין כי] מִצְוֹתָו (מצוותיו) כתוב בלא יו"ד הרבים, ללמדנו שכל המצוות מצטרפות לאחדות אחת וכולן חשובות במידה שוה."

§§§§§§§§§§§§

דברים דומים נשמעו לאחרונה גם ממקור אחר [ומזווית אחרת] ...
מי שלא מספיקה לו סמכותו של חתן פרס נובל, כדאי שייזכר ממה התחילו האוניברסיטאות: פעם כל מה שלימדו שם היה רטוריקה, לוגיקה, דקדוק, מוסיקה, תאולוגיה ומתמטיקה. מאז הדברים נפרדו והיום, הכל מחולק לקטגוריות שונות של מדעי ה(משהו). אך רוח היצירה האנושית איננה יודעת גבולות , והכימיה של המוח רק מאשרת זאת.

על שקיעת הרוח

מאת אהרן צ'חנובר

נעמה שפי, במאמרה "שקספיר לא מכניס כסף" ("הארץ", 25.7), מבכה את שקיעת הרוח בישראל ובאקדמיה הישראלית. הפיכת האקדמיה למי שצריכה לייצר הכנסה כחזות הכל דחקה את רגלי שקספיר ואפלטון, ולולא היו פעם ימים טובים יותר, שבהם היתה ההשכלה הרחבה ערך חשוב, הם לא היו נהפכים לנכסי צאן ברזל.

"לוּ-עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי"
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{20}	(י-ם): 18^{04}	(ת"א): 18^{19}	(חיפה): 18^{10}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{18}	(י-ם): 19^{15}	(ת"א): 19^{17}	(חיפה): 19^{16}

פרשת השבוע: **"כי-תבוא"** [דברים כ"ו 1 – כ"ט 8] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', י"ח באלול תשס"ח (18 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אין לי אלא להסכים עם כל מלה, והייתי מוסיף: בישראל, מדינת העם היהודי, לימודי מקרא, יהדות, ארכיאולוגיה, ספרות והיסטוריה ישראלית ויהודית גם הם דועכים בתהליך שהוא הרה אסון לעצם קיומנו כאן.

שמירת הלפיד והתקווה לעצמאות מדינית ודתית במשך אלפיים שנות גלות, וחזרת העם היהודי לארצו העצמאית, **נטועות באדמת היהדות וההיסטוריה**. הסחף ודלדול האדמה הזאת מסכנים את קיום העץ ועלולים להביא לאובדן הצידוק האידיאולוגי-הדתי-ההיסטורי-הציוני לאחיזתנו כאן.

ואכן, אנו עדים להידלדלותה של המנהיגות האקדמית והיעלמות דור ההמשך בתחומים הללו. לפרופסורים מרטין **בובר** וגרשם **שלום** הפילוסופים, ליוסף **קלויזנר** ויעקב **טלמון** ההיסטוריונים, לבנימין **מזר** ויגאל **ידין** הארכיאולוגים, וללאה **גולדברג** המשוררת - אם להזכיר רק מעט מענקי הרוח שלימדו באוניברסיטה העברית והיו פורצי דרך בתחומם - לא קמו כמעט יורשים. המחלקות הללו בפקולטות למדעי הרוח באוניברסיטאות הצטמקו, הן אינן מושכות עוד תלמידים, וסכנת קיום מרחפת מעל ראשיהן.

האוניברסיטאות נהפכות לבתי ספר מקצועיים טכניים, חסרי שאר-רוח ישראלי, יהודי וכללי. מדאיגה העובדה, כי **היעלמותם** של תחומים אלה - שאינם דווקא עתירי השקעה - אינה רק פרי באושים של קיצוצי תקציב, אלא **תוצאה של שינויים ערכיים עמוקים בחינוך ובתרבות**, בבית וברחוב, ובתקשורת הכתובה והמשודרת - שינויים המקדשים ערכים אחרים, חומריים, שגורמים לדור הצעיר להדיר רגליו מתחומים אלה. לכן אין להטיל את מלוא האחריות להידרדרות לפתחן של האוניברסיטאות. אלה [הן] אינן יכולות לעמוד בפרץ השינויים החברתיים הסוחפים; ואילו הנהגת המדינה, **אם קיימת**, יכולה אולי.

חבל רק, שהכותבת השתמשה בדברים שלא נאמרו על ידי, כדי לבנות את עמודי התמיכה לטיעוניה. אשר להשוואה בין בריחת המוחות מישראל לבין בריחת המדענים היהודים מגרמניה עם עליית הנאצים לשלטון - ההשוואה לא נעשתה, והדברים הוצאו מהקשרם. כל שהתכוונתי לומר הוא, שיצירה תרבותית ומדעית רגישה מאוד ללחצים, כלשהם, ומגיבה בבריחה כשאלה מתעוררים.

הבאתי את מדעניה היהודים של גרמניה כדוגמה קיצונית ואמרתי, כי אין פה כל השוואה לנעשה בישראל, כך מפורשות. ...

אשר לחיוניותו של חינוך להשכלה רחבה - הבעתי את דעתי הברורה בעניין זה באופן עקבי ולאורך זמן. אצטט למשל, כדוגמה אחת מני רבות, דברים שאמרתי בראיון שערך סבר פלוצקר עם עמיתי הפרופ' ישראל אומן ("ידיעות אחרונות", 27.10.2006): "קיימת

"לוּ--עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי"
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{20}	(י-ם): 18^{04}	(ת"א): 18^{19}	(חיפה): 18^{10}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{18}	(י-ם): 19^{15}	(ת"א): 19^{17}	(חיפה): 19^{16}

פרשת השבוע: **"כי-תבוא"** [דברים כ"ו 1 – כ"ט 8] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום **ה**', י"**ח** ב**אלול** תשס"ח (**18** ב**ספטמבר**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הידרדרות השכלתית בכל הרמות. אצל בעלי תארים אקדמיים אני מוצא לשון עילגת, העדר עומק תרבותי, בורות בהיסטוריה כללית ובתולדות עם ישראל. היכן אישי הרוח הדגולים מן העבר? אני רואה קשר הדוק בין שקיעת הרוח הישראלית לבין שקיעת המדינה. **בלי מדעי הרוח ומדעי יהדות מפותחים, לא יתקיים מדע איכותי כלשהו במדינת ישראל - לא פיסיקה, לא כימיה, לא מתמטיקה ולא רפואה**". כמו כן דיברתי באחרונה באוניברסיטה הפתוחה על הדרך המובילה מן התפילה היהודית לפרס נובל וקשרתי קשר בין השכלה רחבה לבין היכולת לצלוח בהצלחה את נהרות המדע הסוערים.

הכותב הוא חבר סגל בטכניון וחתן פרס נובל לכימיה לשנת 2004

שבת שלום ומבורך,
ברברה, מרדכי וב"ב

"לוּ--עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי"
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{20}	(י-ם): 18^{04}	(ת"א): 18^{19}	(חיפה): 18^{10}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{18}	(י-ם): 19^{15}	(ת"א): 19^{17}	(חיפה): 19^{16}

פרשת השבוע: **"כי-תבוא"** [דברים כ"ו 1 – כ"ט 8] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.